

Aan de minister voor Rechtsbescherming
De heer S. Dekker

Betreft: Consultatie Conceptwetsvoorstel transparantie maatschappelijke organisaties

Den Haag, 21 februari 2019

Geachte heer Dekker,

Graag maakt Save the Children gebruik van de gelegenheid om te reageren op het conceptwetsvoorstel 'transparantie maatschappelijke organisaties' dat vlak voor kerst in consultatie is gegaan. Als grootste onafhankelijke kinderrechtenorganisatie in de wereld maken wij ons ernstige zorgen over de gevolgen van dit voorstel. Wij vrezen dat dit wetsvoorstel onze donateurs zal afschrikken om nog grote bedragen te schenken. Het voorstel is niet alleen schadelijk voor hun privacy, maar ook hun veiligheid en voor de geefbereidheid in Nederland. Wij pleiten ervoor het conceptwetsvoorstel in te trekken en wel om de volgende redenen:

1. Het voorstel is schadelijk voor privacy, veiligheid en geefbereidheid van onze donateurs

- Dit voorstel schrikt donateurs af om nog grote bedragen te geven of na te laten en doet afbreuk aan de geefbereidheid van onze bestaande en toekomstige donateurs. Om een voorbeeld te geven: wij hebben een donateur die ons reeds sinds 10 jaar jaarlijks €100.000 schenkt, voor ieder jaar een ander project. Hij heeft expliciet verzocht om anoniem te blijven (ook intern) zodat andere organisaties hem niet ook om geld komen vragen. U zult begrijpen dat indien wij zijn wens niet langer kunnen honoreren wij een belangrijke inkomstenbron zullen verliezen.
- Geven is een privéaangelegenheid die anderen niet aangaat. De privacy van onze donateurs moet gerespecteerd worden. Zij stellen geen prijs op naamsvermelding. Het publiceren van naam en woonplaats is bovendien in strijd met de filosofie achter de privacywetgeving die vorig jaar nog is uitgebreid en aangescherpt onder de AVG.
- Als onze donateurs met een gift boven de 15.000 euro publiekelijk bekend worden gemaakt, lopen zij het risico ongewenst benaderd te worden (variërend van bedelverzoeken tot diefstal, of ernstiger vormen van bedreiging).
- Dit conceptwetsvoorstel ziet ook op ontvangsten uit nalatenschappen. Publiekelijk bekendmaken van deze nalatenschappen tast ook de privacy van erflaters aan.
- De mogelijkheid om een ontheffing aan te vragen is een doekje voor het bloeden. Het zorgt voor administratieve lasten voor onze organisatie en de overheid. Van de mogelijkheid een ontheffing aan te vragen zullen wij steeds gebruik moeten maken. Wij denken dat het systeem bij de overheid dan ook volledig verstopt raakt.

2. Het is onduidelijk welk probleem wordt opgelost en wat de omvang van dit probleem is.

- Natuurlijk willen wij ook dat in onze rechtsstaat ondermijnend gedrag wordt tegengaan. De begrippen: 'Onwenselijke gedragingen' en 'onwenselijke beïnvloeding' worden echter niet nader gedefinieerd en zijn daarmee breed interpreteerbaar.
- Organisaties die niet bonafide zijn en kwaad willen kunnen deze regelgeving gemakkelijk ontwijken en zoeken naar andere wegen (bijvoorbeeld via crypto-currency).

3. Het voorstel is buiten proportie en is 'schieten met een kanon op een mug'

- De grote groep bonafide organisaties lijdt dan onder, vermoedelijk, slechts enkele organisaties waar mogelijk het probleem zit. Daarmee is deze maatregel disproportioneel voor onze organisatie (en voor de hele sector) en zien wij dit conceptwetsvoorstel als een typisch voorbeeld van 'schieten met een kanon op een mug'.
- Doeltreffend beleid betekent dat de categorie van organisaties die de minister op het oog heeft nauwkeurig omschreven moet worden. Pas dan kunnen doeltreffende maatregelen genomen worden die alleen voor die organisaties gelden.
- De minister zadelt de hele sector op met een onmogelijk uitvoerbaar en handhaafbaar conceptwetsvoorstel met alle negatieve effecten van dien.

4. Er is al afdoende wet- en regelgeving, deze moet alleen gehandhaafd te worden.

- Donateurs kunnen bij ons helemaal geen invloed 'kopen' of 'afdwingen' met hun donaties. Wij zijn een ANBI met bijbehorende 'checks and balances' die de onafhankelijke positie van bestuurders waarborgt.
- Wij zijn een CBF-Erkende organisatie en staan vrijwillig onder toezicht. Met de Erkenning laten we zien dat wij als organisatie zelf al verregaande maatregelen hebben genomen o.a. om transparantie te vergroten en onwenselijke invloed tegen te gaan.

5. Het voorstel druist in tegen het belang dat de overheid toekent aan goede doelen

- Het conceptwetsvoorstel vloeit voort uit een ambitie in het regeerakkoord. In datzelfde regeerakkoord staat ook dat 'de vele positieve krachten in onze samenleving van burgers, verenigingen en geloofsgenootschappen' ruimte verdienen.
- Hiermee laat het kabinet zien volstrekt terecht gevoelig te zijn voor de oproep van de sector (manifest Filantropie) om filantropie w.o. goede doelen te erkennen als een belangrijk fundament voor maatschappelijke binding en actief burgerschap.
Het belang dat het kabinet toekent aan de sector blijkt ook uit het faciliterende en stimulerende overheidsbeleid, zoals bijvoorbeeld het handhaven van de giftenaftrek en de Geefwet. Dit is een onmisbare pijler onder de steun van onze donateurs.
- Het conceptwetsvoorstel is dus volkomen in tegenspraak met wat in het regeerakkoord staat en met ander overheidsbeleid dat een goede werking van goede doelen juist wil bevorderen.

Concluderend maakt Save the Children zich grote zorgen over de negatieve effecten van dit conceptwetsvoorstel. Wij begrijpen niet dat een overheid die grote waarde toekent aan het werk van goede doelen, dergelijke drempels opwerpt. Wij pleiten er dan ook om volledig af te zien van dit conceptwetsvoorstel.

Hoogachtend,

Riekje Camara
Hoofd Lobby & Advocacy
Save the Children Nederland

